

ΛΟΡΔΟΣ ΓΥΙΛΦΟΡΔ.

—ο—

Δημοσιεύοντες αντίγραφον τῆς προτομῆς τοῦ κόμης Γυίλφορδ, ἣν ἐξεργάσθη μετὰ πλειστη, ἐπιτηδειότητος ὁ ἡμέτερος ἐρμολύρος Ἰω. Κότσος, παραθέτομεν ὀλίγα τινά περὶ τοῦ ἀειμνήτου ἐκείνου εὐεργέτου τῆς Ἑλλάδος, οὗ τινος τὸ ὄνομα καὶ τὰ ἀγαθοεργήματα εἰς αὐδένα τῶν ὁμογενῶν εἰσὶν ἄγνωστα.

Ὁ κόμης Φρεδερίκος Γυίλφορδ ἐγεννήθη ἐν Ἀγγλίᾳ τὸ 1756 ἔτος. Ὁ πατὴρ αὐτοῦ λόρδος Νόρθ

μάλιστα πρόκειται ν' ἀναβῇ τις εἰς ἑδρὰν ὑπουργοῦ. Μετὰ τὸ τέλος τῶν σπουδῶν αὐτοῦ ὁ νέος Φρεδερίκος ἐστάλη παρὰ τοῦ πατρὸς ἵνα περιηγηθῇ τὴν Ἰταλίαν καὶ τὴν Ἑλλάδα, καὶ ἐλθὼν εἰς Ἰθάκην τὸ 1791 ἔτος, τοιαύτην ἡθάνθη ἡδονὴν εὐρισκόμενος εἰς τὸ βασιλεῖον τοῦ Ὀδυσσεύς, ὥστε διέμεινεν ἐκεῖ χρόνιος, ἀναζητῶν ἱχνη τῇ ἀρχαίᾳ τῆς νήσου ἀκμῆς, καὶ συναυλιζόμενος μετὰ τῶν ἐγγωρίων, καὶ φιλοφρόνως συμπεριφερόμενος, καὶ εὐεργετῶν αὐτοῦ. Σπουδάζας κατὰ βάθος τὴν Ἑλληνικὴν, ἐνέκυπτεν ἀκαμάτως εἰς τὴν μελέτην τῶν θείων συγγραφῶν τῶν ἡμετέρων προγόνων, καὶ ὠμιλεῖ καὶ ἐγραφε τὴν

διακρίνεται ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς Μεγάλης Βρετανίας διὰ τε τὴν πολιτικὴν ἱκανότητά καὶ τὸν πλοῦτον, πρὸς δὲ καὶ διὰ τὸ μεταξὺ αὐτοῦ, πρωθυπουργοῦντος ἐπὶ Γεωργίου τοῦ Γ', καὶ τοῦ βουλευτοῦ Φόξ ἀδιάλλακτον μῖσος, τὸ διαλλαγὲν ὅμως ἐπὶ τέλους χάριν φιλοδοξίας. Ὁ Φόξ εἶχε κατακτήσει νὰ ζητήσῃ, ἐντὸς τοῦ βουλευτηρίου, ἐπὶ πίνακι τὴν κεφαλὴν τοῦ λόρδου Νόρθ. Καὶ ὅμως, μετὰ δεκαετῆ μανιώδη καταφορὰν, συνεμάχητε καὶ συνυπουργήσε μετ' αὐτοῦ. Τοιαύτη ἡ θεορτυγῆς φιλοδοξία, ὅσας

γλώτταν αὐτῶν, ὡς φαίνεται ἐκ τῆς ὁδοῦ ἣτις φέρει ἐπιγραφὴν *Αἰκατερίνη εἰρηνοποιῶ*, καὶ ἐκ τῆς ἀπαντήσεως αὐτοῦ πρὸς τὴν ἐν Ἀθήναις Ἑταιρείαν τῶν φιλομουσῶν ὀνομάσασαν αὐτὸν Πρόεδρον (*).

*) Βιογραφικὰς εἰδήσεις περὶ τοῦ λόρδου Γυίλφορδ ὡς καὶ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ « Αἰκατερίνη εἰρηνοποιῶ » εἰλημοποίησε τὸ 1816 ἔτος ἐν Ἀθήναις ὁ Κ. Α. Παπαδόπουλος Βρεττός. Τὴν δὲ ἀπάντησιν τοῦ φιλέλληρος Ἀγγλοῦ πρὸς τὴν ἐν Ἀθήναις ἑταιρείαν, ἀνέγνωθ' ἐν τῷ λογιῷ Ἑρμῇ τοῦ 1819 ἔτους, ἐν σελίδι 179.

Προσέθετε δὲ αἰετοτε ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ τὸν τίτλον τοῦ Ἀθηναίου πολίτου, καὶ δακτύλιον ἔφερε παρεμφερῆ πρὸς στατήρα, καὶ ὅπως ἐθεώρει ἑαυτὸν Ἕλληνα τὸ φρόνημα, δὸς δ' εἰπεῖν καὶ τὸ γένος. Ἠσπάρθη δὲ καὶ τὰ ἀνατολικὸν δόγμα, ἀποῦ πρῶτον ἐμελέτησε καὶ κατηχήθη τὰ περὶ αὐτοῦ. Καὶ ὅτε μεταξὺ εἰς Κέρκυραν ἵνα βαπτισθῇ, ἤρωτήθη παρὰ τοῦ μέλλοντος βαπτίσαι αὐτὸν, πόθεν παρεκινήθη νὰ ὁμολογήσῃ τὰ τῶν ὀρθοδόξων, αὐτὸς μὲν παρεκίνησεν, ἀπεκρίθη, ἡ πεποιθήσις μου ὅτι ἡ « Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία ἐτήρησεν ἀλώεστον τὴν διδασκαλίαν τῶν μαθητῶν τοῦ Ἰησοῦ καὶ τῶν διαδόχων αὐτοῦ. Ἡ πεποιθήσις μου δὲ αὕτη ἐκράνυνθη ἐτι μᾶλλον, ὅτε παρασταθεὶς εἰς τὴν τελευτὴν τῆς θείας μυσταγωγίας ἐν τῷ Πατριαρχεῖῳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἐθαύμασα τὴν ἀρχαίότητα καὶ τὸ ὄψος αὐτῆς » (*).

Ἐπανελθὼν εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ διωρίσθη εἰς ὑπουργίαν ἀξίαν λόγου ἐν Κορσίδῃ, διατελούσῃ τότε ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τῶν Ἀγγλῶν, καὶ μετὰ ταῦτα ὠνομάσθη διοικητὴς Ταπρεθάνης, ἣν ἐκυβέρνησεν ὡς ἄλλος πατὴρ ἐπὶ δώδεκα ἔτη. Ἐπιθυμήσας δὲ νὰ ἴδῃ τὴν Εὐρώπην, ἐζητήσατο τὴν παραίτησιν αὐτοῦ, καὶ ἐπιστρέψας περιῆλθε τὴν Γαλλίαν, τὴν Ἑλβετίαν, τὴν Γερμανίαν, τὴν Ἰσπρίαν, τὴν Χερσόννησον, τὴν Ῥωσίαν, καὶ ἐπὶ τέλους ἔφθασεν εἰς Ἰταλίαν ἣν ἠγάπα μετὰ τὴν Ἑλλάδα. Ἐκεῖ συνέδραμε πολλοὺς νέους Ἕλληνας ἀπόρους ἵνα τελειοποιήσωσι τὰς σπουδὰς αὐτῶν ἐν τοῖς πανεπιστημίοις τῆς Εὐρώπης.

Ὅτε τὸ 1815 ἔτος ἡ Ἑπτάνησος ἐτέθη ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Μεγάλης Βρετανίας, τῇ προτάσει καὶ ἀξιώσει Ἰωάννου τοῦ Καποδιστρίου ὑπουργοῦ τότε τοῦ αὐτοκράτορος Ἀλεξάνδρου, ὁ λόρδος Γουίλφορντ, συνεννοηθεὶς ἐν Βιέννῃ μετὰ τοῦ ἐνδόξου ἐκείνου πολίτου τῆς Κερκύρας, ἀπεφάσισε νὰ συστήσῃ ἀκαδημίαν ἐν Ἰθάκῃ, ἵνα δι' αὐτῆς μεταδίδωνται τὰ φῶτα εἰς ὅπασαν τὴν Ἑλλάδα.

Ὁ λόρδος Γουίλφορντ ἀφιέρωσεν ἑκτοτε πάσας τὰς ἡμέρας καὶ ὅλα σχεδὸν τὰ πλούτη αὐτοῦ εἰς τὴν κατάρτισιν τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ τούτου καταστήματος. Ὀνομασθεὶς ὑπὸ τῆς ἀνωτάτης ἀρχῆς τῆς Ἰονίου Πολιτείας Ἀρχων (chancelier) τῆς μὴ συστηθείσης ἐτι ἀκαδημίας ταύτης, πολλοὺς μὲν ἔστειλεν ἰδίαις δαπάναις εἰς Εὐρώπην ἵνα παρασκευασθῶσι πρὸς καθήγεσιαν, ἄλλους δὲ ἐκ τῶν ἡδὴ συγκεκροτημένων ἐκάλεσεν εἰς Ἑπτάνητον, καὶ αὐτὸς μετέβη εἰς Ἰθάκην ἵνα φροντίσῃ περὶ τῆς καταλλήλου ἀνεγέρσεως τοῦ οἰκοδομήματος. Καὶ ἔγχε μὲν εὐμενεστάτης ὑποδοχῆς καὶ δειγμάτων τρανωτάτων τῆς ἀγαθῆς προαιρέσεως τῶν Ἰθακησίων, συνεσυναγκόντων μετὰ πολλῆς προθυμίας εἰς τὴν εὐόδωσιν τοῦ ἐπιχειρήματος, ἀλλ' ὁ ἄρμος ἢς Μαίτλανδ, ὃς ἀπευκταίαν μνήμην κατέλιπεν εἰς τε τὴν Ἑπτάνητον καὶ τὴν ἀγωνιζομένην τότε Ἑλλάδα, μυρία ὅσα ἐνέβαλε προσκόμματα, καὶ μόλις περὶ τὰ μέσα

τοῦ 1824 ἔτους ἐνιδρύθη ἡ ἀκαδημία οὐχὶ ἐν Ἰθάκῃ ἀλλ' ἐν Κερκύρᾳ.

Ἐκτοτε μέχρι τοῦ θανάτου αὐτοῦ συμβάντα τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1827 ἔτους, δὲν ἔπαυσεν ὁ Ἕλληνας τὴν ψυχὴν καὶ τὸ φρόνημα ἀειμνηστος ἐκεῖνος ἀρχὼν τῆς Ἰονίου ἀκαδημίας, καταγινόμενος εἰς τὴν τελειοποίησιν αὐτῆς καὶ τὴν ἐκπαίδευσιν διδασκάλων καὶ μαθητῶν, μισθούμενος ἐξ ἰδίων καὶ φοιτητῶν καὶ κατήγητῶν, καὶ πλουτίζων τὴν βιβλιοθήκην, καὶ βηταιρίζων πολὺ τιμα χειρόγραφα. Τισσούτω δὲ ἠγάπα νὰ δαπανᾷ πρὸς τὸν σκοπὸν τούτον, ὥστε πρὸς τινα ἐλέγχοντα αὐτὸν διὰ τί ποδαλγὸς ὢν, περιήραχετο ἀνευ ὀνήματος, ἀπεκρίθη ὅτι, διὰ τριάκοντα ταλ. λήρων αἶσινα ἀπαιτεῖ κατὰ μῆνα ἡ συντήρησις ἀράκης, τρέφομεν δὲ ἢ καὶ τρεῖς φιλολόγους.

Ὁμοτίμος ὢν τῆς Ἀγγλίας συνείθισε νὰ μεταβιῇ ἐκεῖ κατ' ἔτος ἵνα συνεδριάξῃ εἰς τὴν βουλὴν προσεκάλει δὲ ἐξ ἡμέρας πρὸ τῆς ἐπανόδου τοῦ τοῦ φίλους αὐτοῦ εἰς γεῦμα, ὡς ἀνέγνωμεν καὶ ἄλλοτε ἐν τῷ 83 φυλλαδίῳ τῆς *Μανδύρας* (σελ. 239), ἐν ᾧ κατεχωρίσθη ἡ περὶ τούτου ἐπιστολὴ τοῦ κόμητος Μαρκελλοῦ πρὸς τὸν Σατωδριάνδον. Τὸ γεῦμα ἐμελλε νὰ γείνη πέντε μῆνας μετὰ τὴν πρόσκλησιν, τῇ 1 Δεκεμβρίου, ἡμέραν Τρίτην, καὶ ὥραν 3 Μ. Μ.

Πάσχων πάθος χρόνιον, ἀπέθανεν ἐν Λονδίνῳ τὸ 61 ἔτος ἁγῶν τῆς ἡλικίας. Πρὸ τοῦ θανάτου δὲ αὐτοῦ καλέσας τὸν ἐφημέριον τῆς Ῥωσικῆς ἐκκλησίας, ἐξωμολογήθη καὶ μετέλαβε τῶν ἀχράντων μυστηρίων, ἐμμένων οὕτω πιστὸς εἰς τὸ δόγμα ὃ ἐξελέξατο κατὰ πεποιθήσιν.

Ἡ παρατεθεῖσα ὀπισθεν προτομὴ περιβάλλεται διὰ τοῦ ἀρχαίου φιλοσοφικοῦ χιτῶνος, ὃν ἔφερε μὲν ἐν Κερκύρᾳ ὁ Ἀρχὼν τῆς ἀκαδημίας καυχώμενος καὶ χαίρων ἐπὶ τούτῳ, ἔφερον δὲ καὶ οἱ φοιτηταί, ἐστραμμένην ἔχοντες τὴν κεφαλὴν διὰ ταινίας μετὰ τοῦ συμβόλου τῶν Ἀθηνῶν.

Ἡ ὁμοιότης τῶν χαρακτήρων τοῦ προσώπου πρὸς τὸ πρωτοτυπον εἶναι ἀξιοθαύμαστος.

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΠΕΡΙ ΑΝΔΡΟΥ.

—ο—

α Ὁ δόκτωρ Κάρλος Χόπφ ἐπαρουσίασεν ἀρτίως εἰς τὴν ἐν Βιέννῃ αὐτοκρατορικὴν Ἀκαδημίαν ἱστορίαν τῆς νήσου Ἀνδρου καὶ τῶν ἐν αὐτῇ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1207 ἀρχαίων, ἐξελθούσων ἐν μέρει ἐκ τῆς ἐν Βενετίᾳ βιβλιοθήκης τοῦ ἀγίου Μάρκου καὶ ἐξ ἄλλων δημοσίων καὶ ἰδιωτικῶν συλλογῶν τῆς ἀνω Ἰταλίας. Παρέσχε δὲ συγχρόνως καὶ ὅλην εἰς γνῶσιν τοῦ ἀρχαίου τῆς Ἑνιπτικῆς δημοκρατίας, καὶ κατὰ πρῶτην φαρὰν ἐπαρουσίασεν εἰδήσεις συνεχεῖς καὶ ἐπιστήμους περὶ τῆς ἡγεμονίας τῶν Δινδάρων, Σανούδιων, Ζήνων, Σομαρικήων, Βενιέρων καὶ Σαγρέδων. Τοῦτο τὸ Ἑνιπτικὸν ἀρχεῖον εἶναι ὄντως μεταλλεῖον ἀνεξάντλητον. Ὅπως πλεονέστερον ἀνερευνᾶται, τόσῳ πλεονέστερα μνημεῖα ἀξιόλογα ἀναδίδει. Ὅθεν καὶ βλέπομεν τοὺς φιλομαθεῖς τούτους ξένους ἐρχομένους ἵνα μελετῶ-

(*) Ἰδὲ καὶ Ἀπολογία Φαρμακίδου, σελ. 125.